

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžo/21/2012
Identifikačné číslo spisu:	5012200218
Dátum vydania rozhodnutia:	24.04.2013
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:5012200218.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: Z. K., bytom M., T., proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, pobočka Žilina, so sídlom Nám. Ľ. Štúra č. 5, Žilina, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, na odvolanie žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 21S/23/2012-45 zo dňa 25. júla 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 21S 23/2012-45 zo dňa 25. júla 2012 p o t v r d z u j e.

Účastníkom právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Žiline napadnutým uznesením podľa § 250d ods. 3 O.s.p. zastavil konanie a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie zdôvodnil tým, že predmetom prieskumu bolo prvostupňové rozhodnutie žalovanej, ktorého prieskum nie je možný a zároveň bola žaloba podaná oneskorene.

2. Proti tomuto uzneseniu sa žalobkyňa odvolala (č.l. 49) z dôvodu, že vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázala na svoje podanie z 14.02.2012, v ktorom uviedla, že podala voči rozhodnutiu žalobkyne č. 200-7607-6023/97 z 08.12.1997 odvolanie dňa 12.01.1998. Nebolo jej doručené žiadne rozhodnutie o odvolaní, a ani žiadna iná písomnosť v tejto veci. Predmetné rozhodnutie preto nie je do dnešného dňa právoplatné, a preto ani nemohla uplynúť lehota troch rokov podľa § 250b ods. 3 O.s.p. Navyše odvolateľka žalovala Sociálnu poisťovňu, ústredie, v záhlaví je ale uvedený prvostupňový správny orgán. Navrhovala preto, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie.

II.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel na základe nižšie vyslovených právnych názorov k záveru, že odvolaniu žalobkyne nie je možné vyhovieť.

4. Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 247 ods. 3 O.s.p. predmetom preskúmania môže byť za podmienok ustanovených v odsekoch 1 a 2 aj rozhodnutie, proti ktorému zákon nepripúšťa opravný prostriedok, ak sa stalo právoplatným.

Podľa § 250b ods. 1 O.s.p. žaloba sa musí podať do dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia správneho orgánu v poslednom stupni, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak. Zameškanie lehoty nemožno odpustiť.

Podľa § 250b ods. 2 O.s.p. ak žalobu podá niekto, kto tvrdí, že mu rozhodnutie správneho orgánu nebolo doručené, hoci sa s ním ako s účastníkom konania malo konať, súd overí správnosť tohto tvrdenia a uloží správne orgánu doručiť tomuto účastníkovi správne rozhodnutie a podľa okolností odloží jeho vykonateľnosť. Týmto stanoviskom súdu je správny orgán viazaný. Po uskutočnenom doručení predloží správny orgán spisy súdu na rozhodnutie o žalobe. Ak sa v rámci správneho konania po vykonaní pokynu súdu na doručenie správneho rozhodnutia začne konanie o opravnom prostriedku, správny orgán o tom súd bez zbytočného odkladu upovedomí.

Podľa § 250d ods. 3 O.s.p. súd uznesením konanie zastaví, ak sa žaloba podala oneskorene, ak ju podala neoprávnená osoba, ak smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom, ak žalobca neodstránil vady žaloby, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu žaloby, alebo ak žalobca nie je zastúpený podľa § 250a alebo ak žaloba bola vzatá späť (§ 250h ods. 2). Odvolanie proti uzneseniu je prípustné.

5. Zo spisu krajského súdu je zrejmé, že žalovaná vydala dňa 08.12.1997 pod č. 200-7607-6023/97 rozhodnutie (č.l. 24), ktorým žalobkyňu predpísala na úhradu poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie v sume 3.965,-Sk a penále v sume 1.401,-Sk. Následne žalobkyňa uhradila sumu 3.965,-Sk.

6. Dňa 12.01.1998 bolo žalovanej doručené podanie žalobkyne označené ako odvolanie proti rozhodnutiu Sociálne poisťovne, pobočky v Žiline č. 200-7607-6023/97 z 08.12.1997 (č.l. 23), v ktorom žiadala o odpustenie penále. Vzhľadom na uvedený obsah, bolo toto jej podanie posúdené ako žiadosť o odpustenie penále. Táto bola dňa 17. marca 1998 zamietnutá z dôvodu nesplnenia podmienok.

Z vyjadrenia žalovanej vyplýva, že spisová dokumentácia z roku 1998 bola skartovaná, a preto toto rozhodnutie nemajú. Mesiac po tom, dňa 17. apríla 1998 bola žalobkyňou uhradená suma 1.401,-Sk, ktorá bola použitá na zápočet predpísaného penále.

7. Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodol krajský súd vecne správne keď konanie z uvedených dôvodov zastavil, a preto sa stotožnil z jeho odôvodnením a v podrobnostiach na neho odkazuje.

8. Zo spisu predloženého krajským súdom a z pripojeného administratívneho spisu žalovaného Najvyšší súd zistil, že v predmetnom konaní sa jedná o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovanej - Sociálnej poisťovne, pobočka Žilina, teda o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu. Toto rozhodnutie nie je v konaní podľa Druhej hlavy Piatej časti O.s.p. preskúmateľné, pretože nespĺňa predpoklad uvedený v ustanovení § 247 ods. 2 O.s.p. Takisto tu nie je splnený predpoklad § 250b ods. 3 O.s.p.

Podľa § 247 ods. 2 O.s.p. pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je

predpokladom postupu podľa tejto hlavy, aby išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť.

Podľa § 250b ods. 3 O.s.p. súd postupuje podľa odseku 2, len ak od vydania rozhodnutia, ktoré nebolo žalobcovi doručené, neuplynula lehota troch rokov.

9. Z vyjadrení žalovanej vyplýva, že tá sa podaním žalobkyne zo dňa 12.01.1998 zaoberala, vyhodnotila ho podľa jeho obsahu však ako žiadosť o odpustenie penále, ktorú zamietla z dôvodu nesplnenia podmienok. Následne žalobkyňa predmetné penále zaplatila, a to 17. apríla 1998. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky preto nie je zrejmé, z akého iného dôvodu by žalobkyňa predpísané penále zaplatila, ak by nemala vedomosť o vybavení jej podania, teda o tom, že jej žiadosť o odpustenie penále bola zamietnutá.

Táto skutočnosť sa však vzhľadom na to, že spis sociálnej poisťovne z tohto obdobia je už skartovaný, nedá overiť. Je takisto nepravdepodobné, že by žalobkyňa čakala 15 rokov na rozhodnutie o jej odvolaní podanom v roku 1998.

10. K uvedenému Najvyšší súd Slovenskej republiky dáva do pozornosti zásadu, ktorá platila už v rímskom práve, podľa ktorej „vigilantibus iura scripta sunt“ tzn. „práva patria len bdelym“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením, či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a iné. To platí obdobne aj o využívaní zákonných procesných ustanovení.

11. Aj keď žalobkyňa v pôvodnom konaní označila ako žalovanú Sociálnu poisťovňu, ústredie, v konaní, ktoré bolo vylúčené na samostatné konanie pod sp. zn. 21S 23/2011, preskúmavala zákonnosť postupu a rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočka Žilina č. 200-7607-6023/97 zo dňa 8.12.1997. Ani prvostupňový a ani odvolací súd preto v tomto konaní nemohol konať so Sociálnou poisťovňou, ústredím, ale s prvostupňovým správnym orgánom, ktorého rozhodnutie žiadala žalobkyňa preskúmať.

12. Na základe uvedených názorov odvolacie námietky žalobkyne preto neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého uznesenia, ktorým krajský súd zastavil konanie. Podľa názoru odvolacieho súdu rozhodol krajský súd vo veci skutkovo správne a v súlade so zákonom a preto odvolací súd napadnuté uznesenie krajského súdu podľa § 219 a § 250ja ods. 3 veta O.s.p. potvrdil.

13. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p. s poukazom na § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 250k ods. 1 O.s.p., keďže žalobkyňa v odvolacom konaní úspešná nebola a žalovanej v odvolacom konaní trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).